

Brede school met sportaanbod

Basisinformatie

1. Brede School

De idee van een Brede School met Sportaanbod kunnen we kaderen in een bredere context, die van de Brede School in het algemeen.

Een Brede School wil de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren verhogen. Ze doet dit door via samenwerking met diverse partners een brede leer- en leefomgeving te creëren. Daarbinnen kunnen kinderen en jongeren een grote diversiteit aan ervaringen opdoen.

2. Historiek van de Brede school met Sportaanbod

Het verhaal Brede school met sportaanbod kent zijn start in het jaar 1997. Toen werd gesteld door het Vlaamse Parlement dat de rol van de leerkrachten lichamelijke opvoeding zou moeten worden herdacht in het licht van een globaal concept wat betreft het toeleiden van schoolgaande jongeren naar het lokale sportaanbod. Zo zou overwogen worden om de leerkrachten lichamelijke opvoeding een meer flexibele opdracht te geven zodat zij zowel les kunnen geven in een school als tewerkgesteld worden binnen een sportfederatie, sportdienst of sportclub.

Tijdens het schooljaar 2001-2002 wordt een proefproject (Follo-project genaamd, wat staat voor Flexibele Opdracht Leerkracht L.O) opgestart met een zeer beperkte en controleerbare groep van 17 leerkrachten. Het project gaat van start op 1 september 2001 op basis van een samenwerking tussen Sport en Onderwijs. De 17 leerkrachten werdenvia een systeem van verlof wegens opdracht in het belang van het onderwijs, halftijds vrijgesteld van hun lesopdracht in de school. Zij werden gedurende 19uur per week ingeschakeld in verschillende sportieve deelprojecten, verspreid over heel Vlaanderen.

Doorheen de jaren wordt het proefproject goed geëvalueerd. Op 6 juni 2003 wordt beslist door de minister bevoegd voor sport om het project te heroriënteren en structureel te verankeren binnen de schoolsportwerking. In 2004 wordt beslist door toenmalig minister van sport Guy Vanhengel om 10 leerkrachten LO halftijds in te schakelen voor de begeleiding van de lokale werking van de Stichting Vlaamse Schoolsport (SVS) alsook deels voor de sportpromotie in het hoger onderwijs. De FOLLO's worden dus ingeschakeld in de werking van het Vlaams Bureau Schoolsport (een overlegplatform waarin Bloso en de Stichting Vlaamse Schoolsport worden vertegenwoordigd).

In het schooljaar 2003-2004 wordt beslist om het project met 10 extra Follo's uit te breiden (in totaal 20 Follo's). De **loonlast** van 10 Follo-leerkrachten zou gedragen worden door het departement onderwijs. De **loonlast** van de 10 andere Follo-leerkrachten wordt gedrag door het Bloso. Het Bloso voorzag eveneens in de nodige **werkingskredieten** voor de 20 Follo-leerkrachten.

In 2007 wordt het Follo-project bestendigd en krijgt het de nieuwe benaming **Brede school met sportaanbod**.

In 2008 beslist Vlaams minister voor sport Anciaux om het contingent Follo-leerkrachten uit te breiden tot 27.

Begin juli 2010 wordt door het departement Onderwijs beslist dat het aantal detacheringen binnen onderwijs met 50% verminderd wordt. Het contingent Brede school met sportaanbod wordt bijgevolg geschrapt (= 10 detacheringen betoelaagd door onderwijs). De sector sport kan onmogelijk de financiële loonlast van 10

bijkomende Follo-leerkrachten dragen. Wel werden er 3 Follo's opgevangen in het Bloso-contingent. Ook door SVS werd een extra inspanning gedaan om de detachering van 2 Follo's te financieren.

In het schooljaar 2010-2011 kunnen er 22 van de oorspronkelijk 27 Follo's hun activiteiten verder zetten.

<http://www.bloso.be/sportpromotie/schoolsport/BredeSchool/Pages/Home.aspx>
www.schoolsport.be

3. Strategische doelstellingen van de Brede school met Sportaanbod

- Interactie tussen de scholen en de lokale sportwereld (sportclubs en andere sportaanbieders) bevorderen met het oog op het realiseren van een brugfunctie tussen de les LO, de sport op school en de life-time sportbeoefening
- Organiseren en bieden van meer sportkansen in naschools verband aan zoveel mogelijk kinderen en jongeren
- Drempelverlagende sportinitiatieven ontwikkelen teneinde de mogelijkheden van kansengroepen te bevorderen
- Stimuleren van kinderen en jongeren tot een sportieve en fitte levensstijl

De Follo's worden ingeschakeld om deze doelstellingen te bereiken.
Zij hebben als voornaamste taken:

- Het bouwen van bruggen en het bewerkstelligen van lokale netwerken en samenwerkingsverbanden
- Het uitbouwen en ondersteunen van de schoolsport in de scholen in zijn regio.
- Het leggen van de link met het vakgebied LO

4. Producten van de Brede school met Sportaanbod

4.1 Sportsnack

Sportsnack staat voor Sportief Naschools Actieve Kids. Sportsnack geeft kinderen uit het basisonderwijs de kans te bewegen tijdens de naschoolse opvang.

De school organiseert onmiddellijk na de schooluren een sportaanbod onder bekwame, professionele begeleiding. Elk kind krijgt de mogelijkheid zich in te schrijven voor één bijkomend uur sport per week.

4.1.1 Sportsnack: een win-win situatie

- de preventieve gezondheidszorg: kinderen krijgen meer bewegingskansen; er is extra aandacht voor kinderen die nog niet sport-actief zijn;
- de ouders: krijgen op een gemakkelijke manier een professioneel begeleid sportaanbod voor hun kinderen tijdens uren waarin zij zelf niet vrij zijn;
- de kinderen: kunnen participeren aan een sportieve naschoolse opvang én krijgen zo bijkomende bewegingskansen;

- de sportwereld: meer kinderen komen in contact met sport en maken kans om door te stromen naar de sportclubs;
- de IBO's (Initiatieven Buitenschoolse Opvang): dit sportaanbod biedt een afwisseling in het activiteitenpatroon dat zij zelf in vele gevallen niet kunnen bieden;
- de scholen: kunnen aan hun leerlingen en ouders een meer uitgebreid naschools aanbod presenteren én via dit aanbod hun brede school visie verder gestalte geven.

4.1.2 Krachtlijnen

- een netoverschrijdend sportaanbod voor de leerlingen van de lokale basisscholen;
- kaderend in het **brede school**-concept van de betrokken scholen (zie verder)
- in overleg met diverse lokale actoren: de gemeentelijke sportdiensten en de lokale sportclubs, de buurtsport, de lokale IBO's, ...;
- gericht naar één bijkomend uur beweging en sport per week voor elke leeftijdsgroep;
- uitgebouwd als een omnisportaanbod waarbij plezierbeleving en recreatief bewegen centraal staan en dat aangepast is aan de leeftijd, de ontwikkeling en de interesse van de doelgroep;
- aansluitend op het laatste lesuur;
- georganiseerd per leeftijdsjaar of per graad;
- voor de laagste jaren vinden de activiteiten plaats op school zodat er geen vervoersproblemen zijn;
- de creatie van effectieve tewerkstelling door het aanstellen van professionele lesgevers in contractueel dienstverband (o.m. Vlabus) naast vrijwilligers uit de sportclubs;
- een zelfbedruipend concept wat betreft lesgeversvergoeding enerzijds en deelnamegelden anderzijds;
- de coördinatie berust - zeker in de aanvangsfase - bij de Follo. Op termijn en naargelang de mogelijkheden kan de coördinatie overgedragen worden aan gemeentelijke sportdiensten.

4.1.3 Doelgroep

Sportsnack richt zich op leerlingen van het basisonderwijs. Ervaring leert dat sportsnack heel veel succes kent bij de leerlingen van de eerste en tweede graad, veel meer dan bij de leerlingen van de derde graad. De verklaring hiervoor ligt voor de hand : de jongste leerlingen zijn in mindere mate aangesloten bij een sportclub, hebben nog niet allemaal een sport gekozen en willen alles nog vrijblijvend uit proberen. Voor deze leerlingen en voor hun doorstroming is sportsnack zeker interessant als er les gegeven wordt door mensen van een sportclub. De verklaring van de mindere interesse van de leerlingen van de 3de graad is dat reeds heel wat van deze leerlingen sportactief zijn en/of aangesloten zijn bij een sportclub.

Meer info: <http://www.blosa.be/sportpromotie/schoolsport/BredeSchool/Aanbod/Sportsnack/Pages/Home.aspx>

4.2 SMOS (SpeelMaatjes Op School)

4.2.1 Wat?

SpeelMaatjes Op School, kortweg SMOS, is een project waarbij leerlingen van het 6e leerjaar sport- en spelactiviteiten organiseren voor leerlingen van de lagere leerjaren. De activiteiten zijn bedoeld voor de kinderen van het 1e, 2e en 3e leerjaar, soms ook voor de 3e kleuterklas. Het schoolteam begeleidt de leerlingen bij dit project. Er wordt bij voorkeur gewerkt in kleine groepjes. De leerlingen zijn niet verplicht om deel te nemen. De leerlingen nemen deel aan het project gedurende een bepaalde periode en op bepaalde momenten tijdens de schoolweek.

4.2.2 Doelstellingen

SpeelMaatjes Op School wil onderstaande punten stimuleren:

- de leerling-participatie
- het welbevinden op school
- de activiteitsgraad van de kinderen tijdens speeltijd- en recreatiemomenten
- het bewegings- en sportaanbod op de basisschool
- de speelplaatswerking.

4.2.3 Brochure

Om de scholen op weg te helpen bij het project SpeelMaatjes Op School, hebben de Stichting Vlaamse Schoolsport en Bloso een werkdocument gepubliceerd met o.a. doelstellingen, een stappenplan, werkwijzen en voorbeelden.

<http://www.bloso.be/sportpromotie/schoolsport/BredeSchool/Aanbod/Documents/brochSpeelmaatjes.pdf>

4.3 Sport Na School

Sport Na School is een pas ontwikkeld voor de leerlingen van het secundair onderwijs. Met deze pas kiezen de leerlingen zelf wat, waar, wanneer en hoeveel ze willen sporten.

Leerlingen kunnen kiezen uit tal van toffe activiteiten zoals hip-hop, badminton, aërobic, fitness, spinning, tennis, muurklimmen, squash, ...

Alle activiteiten gaan door in verschillende sportaccommodaties of scholen in de buurt. Ze sluiten doorgaans aan op de schooluren.

De meeste regio's werken met 2 semesters (van oktober tot januari en van februari tot mei). Voor één semester betaalt de leerling €25, voor twee semesters €40.

5. De spelers

In het verhaal Brede school met Sportaanbod zijn er verschillende spelers betrokken.

Momenteel (april 2011) stuurt het Vlaams Bureau Schoolsport (het overlegplatform van het Bloso en de Stichting Vlaamse Schoolsport) de Follo-werking. Daarnaast verzorgt een Vlaams Bureau Schoolsport ook de praktische opvolging van de Follo-leerkrachten.

De gedelegeerde voorzitter van het Vlaams Bureau Schoolsport is Jan Mahy, afdelingshoofd Promotie en Inspectie binnen Bloso. Eric Swinnen, SVS-coördinator van provincie Vlaams-Brabant werd aangeduid als coördinator op Vlaams niveau, die de Follo-leerkrachten op het veld bijstuurt. Nicole De Croock en Katty Fermou van de Cel Schoolsport binnen het Bloso verzorgen de inhoudelijke coördinatie. Op provinciaal niveau verzorgen de provinciale coördinatoren van de Stichting Vlaamse Schoolsport e, de Provinciale Bloso Inspecteurs de ondersteuning en opvolging van de Follo-leerkrachten. De stuurgroep van de Follo-werking, bestaande uit diverse betrokkenen, pleegt overleg rond het beleid en rond de uitwerking van het beleid. Ten slotte zijn er ook nog werkgroepen die zich specifiek richten op het uitwerken of optimaliseren van één van de diensten of 'producten' die de proeftuin Brede School met Sportaanbod voorziet.

Verder hebben we uiteraard de Follo's zelf. Een lijst van alle werkzame Follo's vind je op <http://www.bloso.be/sportpromotie/schoolsport/BredeSchool/Pages/MedewerkersFollo.aspx>

6. De sportfederaties

6.1 Een win-win situatie

De sportfederaties kunnen meehelpen om het Brede school met sportaanbod-verhaal verder uit te bouwen. Zo kunnen de sportfederaties een sportief programma voor scholen ontwikkelen. Hun sport op recreatieve wijze en op initiatieniveau aanbieden op de scholen is hier de doelstelling. Zo wordt de sport aan een breed publiek bekend gemaakt en kunnen potentiële leden aangetrokken worden.

Er zijn verschillende mogelijkheden:

- De sportfederatie op zich kan naar de school toetrekken om ter plaatse een initiatieles te geven.
- De lokale sportclub kan naar de school trekken om er met eigen trainers een initiatieles te geven. Het spreekt voor zich dat de leerkracht L.O actief betrokken moet worden in deze les.
- De school kan naar de lokale sportclub trekken om op locatie een initiatieles te krijgen.

6.2 Waaraan denken bij het uitwerken van een sportaanbod voorscholen?

Belangrijk voor deze initiatielessen is dat deze buiten de reguliere lessen L.O gegeven worden. Zo kan er naschools gewerkt worden (van 16u tot 18u bijvoorbeeld), tijdens de middagpauze, woensdagnamiddag, tijdens lesuren waar geen Lichamelijke Opvoeding wordt gegeven...

Belangrijk is ook het **natraject** dat dient verzorgd te worden. Hieronder verstaan we onder andere vervolglussen op de initiatieles die de leerkracht L.O nadien kan gebruiken. Een lessenreeks waarbij kan gewerkt worden naar een beter niveau is een mogelijkheid. Voorzie een aantal uitgewerkte lesfiches die de leerkracht in kwestie kan gebruiken.

Wat zeker niet vergeten mag worden is de **toeleiding naar de lokale sportclub**. Wanneer een initiatie op een school of in een club wordt gegeven, moet de link met de lokale sportclub van die welbepaalde sporttak gemaakt worden.

De kinderen aan het sporten krijgen in een sportclub, en dus onder gekwalificeerde begeleiding, is de uiteindelijke doelstelling van het geven van sportinitiaties op scholen.

6.3 Goede voorbeelden

Heel wat federaties hebben reeds een sportaanbod voor scholen uitgewerkt. We verzamelden voor jullie enkele goede voorbeelden van:

- Samenwerkingsverband SVS – Sportfederaties
- Vlaamse Badmintonliga
- Korfbal en de buitenspeeldag
- Golf op school
- Vlaamse Handbal Vereniging

7. Bij de burens

In Nederland loopt een project dat als voorbeeld kan genomen worden voor de Brede school met Sportaanbod en het Follo-project.

2500 combinatiefunctionarissen gaan in Nederland aan de slag als halftijds leerkracht LO en halftijds als de bruggenbouwer tussen de sportclub, school en gemeente.

Alle info over de combinatiefunctionarissen: <http://www.combinatiefuncties.nl>